

ORDIN

Nr. 881 din 18 decembrie 2009
Chișinău

Cu privire la evaluarea activității
de învățare a studenților

scopul perfecționării procesului de evaluare a activității de învățare a studenților - etapă finală în procesul de predare-învățare-evaluare în conformitate cu recomandările Asociației Europene pentru asigurarea calității în Învățământul Superior (ENQA), instituirii în instituții a unei culturi adecvate a învățării - evaluării, precum și în conformitate cu recomandările în vigoare la nivel european privind autonomia universitară și evaluarea studenților în contextul Procesului Bologna, emit următorul

ORDIN:

Se aprobă Recomandările-cadru pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților (conform anexelor).

Instituțiile de învățământ superior:

- vor elabora Regulamentul instituțional privind evaluarea activității de învățare a studenților;
- vor desemna la nivel instituțional persoane responsabile de promovarea noilor strategii de evaluare, acordarea asistenței metodice cadrelor didactice și de monitorizarea acestui proces;
- vor organiza traininguri/seminare pentru cadrele didactice universitare în problema evaluării finalităților de studiu și a competențelor, inclusiv traininguri de utilizare a calculatorului în procesul de evaluare;

- vor realiza periodic verificări administrative ale procesului de evaluare, pentru a asigura acuratețea procedurilor și diversificarea formelor și metodelor de evaluare utilizate;
- vor prezenta ministerului, în termen pînă la 15 februarie 2010, informații privind realizarea prezentului ordin;
- vor include informațiile cu privire la strategiile de evaluare a activității de învățare a studenților, implementate la nivel instituțional, în Raportul anual de activitate.

3. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dnei Loreta Handrabura, viceministru.

Ministru

Leonid BUJOR

Ex.: El. Petrov, 23-34-74

RECOMANDĂRI-CADRU
pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea
evaluării activității de învățare a studenților

Scopul Regulamentului: sistematizarea și îmbunătățirea procesului de evaluare a activității de învățare a studenților.

Obiective:

- implementarea unor noi strategii de evaluare;
- sporirea obiectivității și transparenței procesului de evaluare;
- asigurarea concordanței dintre finalitățile de studiu, metode de predare și metode de evaluare;
- respectarea principiilor de evaluare (validitate, utilitate, eficiență);
- implicarea activă a studenților în procesul de evaluare;
- implicarea în procesul de evaluare a reprezentanților pieței muncii, agenților economici în scopul asigurării conexiunii între procesul de formare și angajare în câmpul muncii.

La elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților se va ține cont de patru obiective majore care urmează a fi realizate în procesul de sistematizare și perfecționare a evaluării activității de învățare a studenților:

- I. Optimizare prin asigurarea concordanței dintre finalități de studiu, metode de predare, metode de evaluare*
- II. Diversificarea formelor și metodelor de evaluare utilizate*
- III. Sporirea gradului de obiectivitate și transparență a procesului de evaluare*
- IV. Implicarea noilor tehnologii informaționale în predare-învățare-evaluare.*

I. Optimizare prin asigurarea concordanței dintre finalități de studiu, metode de predare, metode de evaluare

- ✓ Facultățile, catedrele de profil și cadrele didactice titulare vor identifica/stabili pentru fiecare domeniu de formare profesională (specialitate) și unitate de curs/modul un sistem de obiective și finalități de

studii cuantificabile, pentru realizarea cărora studenții vor trebui să prezinte evidențe clare.

- ✓ Evaluarea trebuie să fie o parte integrantă a unității de curs. Elementele de predare și instruire trebuie să fie planificate în deplină cunoaștere de cauză a formelor de evaluare.
- ✓ Metodele, formele și sarcinile de evaluare trebuie să fie diverse și selectate în conformitate cu scopurile conștientizate ale evaluării, astfel ca să prezinte dovezi de realizare a finalităților de studiu.
- ✓ Criteriile de evaluare trebuie să fie înțelese, explicite și publice. Informația despre sarcinile de evaluare și metodele de evaluare trebuie să conțină afirmații referitoare la formatul de prezentare, la numărul de sarcini de evaluare și la ponderea lor relativă, la penalități pentru prezentarea cu întârziere a lucrărilor.
- ✓ Evaluarea trebuie să le ofere studenților și profesorilor oportunități de reflecție despre felul cum învață și despre practicile utilizate. Deciziile referitoare la progresul obținut de studenți trebuie să se bazeze pe surse multiple de evidență. Studenții trebuie să fie informați despre calificativele obținute.
- ✓ Toate formele de evaluare trebuie să le permită studenților să obțină un feedback referitor la felul cum învață și ce reușite au. Evaluarea trebuie să fie o activitate de dezvoltare. Nu trebuie să existe agende ascunse, iar profesorii trebuie să fie pregătiți să le explice studenților de ce au obținut notele respective și cum pot să-și îmbunătățească reușita.
- ✓ Cadrele didactice/titularii cursurilor își vor coordona activitățile de evaluare cu cele ale colegilor, pentru a desfășura evaluarea pe parcursul întregului semestru/an, a asigura o sincronizare a evaluărilor curente și a nu crea situații de perioade supraîncărcate cu evaluări.
- ✓ Evidențele de realizare a finalităților de studiu vor servi în calitate de criterii la recunoașterea creditelor de studii în mobilitățile studenților.
- ✓ Implementarea noilor modele de evaluare se va realiza la nivel de instituții cu titlu de experiment pe durata a cel puțin unui an, cu discuții ulterioare în cadrul seminarelor tematice, pentru a asigura implementarea unor modificări întemeiate în procesul de evaluare.
- ✓ Cadrele didactice vor utiliza, cu titlu obligatoriu, în paralel cu sistemul național de calificative, scala de notare ECTS cu calificative recomandate (A, B, C, D, E), necesare pentru completarea suplimentelor la diplomă și pentru asigurarea mobilității studenților.
- ✓ La nivel instituțional se vor organiza cursuri speciale obligatorii de training în probleme de evaluare pentru cadrele didactice tinere, cu scopul de a

asigura înscrierea acestora în politica generală a catedrei/departamentului/instituției.

II. Diversificarea formelor și metodelor de evaluare utilizate

- ✓ Obiectivele programului de studii nu trebuie evaluate în fiecare modul, dar trebuie să existe o siguranță că pe parcursul realizării acestuia toate obiectivele/finalitățile de studiu au fost realizate, practicate și evaluate.
- ✓ La alegerea metodelor și specificarea sarcinilor de evaluare profesorii trebuie să țină cont de răspunsurile la următoarele șapte întrebări:
 - a. Care sînt finalitățile de studii/obiectivele ce trebuie evaluate?
 - b. Care sînt capacitățile/priceperile preconizate prin finalitățile de studii?
 - c. Corespund metodele de evaluare selectate finalităților de studii scontate?
 - d. Sînt metodele relativ eficiente în termeni de timp solicitat studentului și profesorului?
 - e. Ce alternative există? Care sînt avantajele și dezavantajele lor?
 - f. Se potrivesc sarcinile specifice de evaluare cu finalitățile/obiectivele de evaluare și cu priceperile/capacitățile studenților?
 - g. Sînt adecvate schemele de notare sau criteriile de evaluare?
- ✓ Sarcinile de evaluare (pentru toate formele implementate) vor fi diversificate și echilibrate din punct de vedere al solicitării studentului și al timpului necesar pentru evaluare.
- ✓ Se va pune accent pe evaluarea procesului de învățare, și nu doar pe evaluarea produselor finite. Studenților trebuie să li se ofere un feedback constructiv, pentru ca aceștia să beneficieze maximum posibil și să obțină un randament maxim din procesul de învățare/evaluare.
- ✓ Se vor valorifica și *evaluările reciproce ale studenților, autoevaluarea și completarea jurnalelor reflexive*. Constatarea propriului progres trebuie să devină o parte iminentă în strategia de formare a specialistului, care îi va permite să-și schițeze obiective de creștere profesională și să elaboreze un program de învățare continuă.
- ✓ Se vor practica diverse metode de implicare a studenților în evaluare (discutarea și stabilirea sarcinilor de evaluare; discutarea și stabilirea criteriilor de evaluare; testarea sarcinilor și criteriilor de evaluare; atribuirea/negocierea calificativelor de evaluare).
- ✓ În scopul verificării competențelor studentului de a lua decizii justificate, de a colabora în echipă, de a soluționa situații din viața reală, precum și pentru a evita testarea memorizării mecanice a faptelor, a noțiunilor și a teoriilor, se va implementa evaluarea prin *soluționarea situațiilor și a studiilor de caz*, cu referință la diverse aspecte ale viitoarei calificări/profesii, evaluarea

proiectelor individuale și de grup, examinări cu acces la diferite surse de informare (*open book/al libro aperto*).

III. Sporirea gradului de obiectivitate și transparență a procesului de evaluare

- ✓ Strategia de evaluare la unitatea de curs/modul, precum și criteriile de apreciere a produselor finite (referate, portofolii, prezentări, eseuri, studii de caz, teze etc.), vor fi făcute publice și transparente, prin includerea/descrierea lor în programele analitice/ghidul studentului, precum și prin plasarea acestei informații pe site-ul web al instituției.
- ✓ Studenții vor fi informați clar, după caz în scris și/sau oral, despre strategia de evaluare aplicată în programul respectiv, despre metodele de examinare la care vor fi supuși, despre ceea ce se așteaptă de la ei și despre criteriile care vor fi aplicate în evaluarea performanțelor obținute.
- ✓ Informarea studenților privind strategia și criteriile de evaluare se va face la începutul cursului, fiind o responsabilitate a cadrului didactic/titularului de curs.
- ✓ Reglementările instituționale vor prevedea proceduri și mecanisme diverse de implicare a studenților în procesul de evaluare.
- ✓ Evaluările finale la unitatea de curs/modul vor fi realizate de către ***cel puțin două cadre didactice***.
- ✓ Organizarea periodică a activităților instructive (traininguri și seminare) pentru cadrele didactice universitare referitoare la elaborarea finalităților de studiu, alegerea metodelor de predare și evaluare, cu scopul de a implementa strategii noi de evaluare.
- ✓ Includerea timpului necesar pentru activitățile instructive menționate, inclusiv elaborarea și implementarea unor strategii noi de evaluare, în norma didactică generală a cadrului didactic.
- ✓ Asigurarea procesului de diseminare a practicilor inovatoare de predare/evaluare cu prevederea remunerării respective a eforturilor depuse de către cadrele didactice.
- ✓ Pentru a spori gradul de obiectivitate/comparabilitate/compatibilitate a procesului intern de evaluare, precum și motivarea studenților pentru performanțe, se recomandă inițierea procesului de implementare la nivel instituțional a *evaluărilor externe*, cu implicarea la etapa actuală a cadrelor didactice din universitățile din țară, a reprezentanților pieței muncii, a cadrelor didactice pensionate cu experiență bogată în domeniu, iar în perspectivă și a reprezentanților din universități de peste hotare, inițial pentru unitățile de curs/modulele predate unor serii mari sau la unitățile de

curs/modulele predate de câteva cadre didactice concomitent, cu extinderea ulterioară treptată a procesului.

IV. Implicarea noilor tehnologii informaționale

- ✓ La nivel instituțional se va realiza instruirea cadrelor didactice prin traininguri și cursuri de utilizare a calculatorului în predare și evaluare.
- ✓ Se va stimula participarea la activitățile de instruire prin includerea acestora în timpul prevăzut pentru activitățile didactice ale profesorului.
- ✓ În funcție de dotarea hard și soft disponibilă, se va promova și se va extinde utilizarea sistemelor informaționale pentru instruire și evaluare, inclusiv:
 - se vor elabora în format electronic Curriculum-ul (programele analitice), cursurile de prelegeri, graficul procesului de studii etc., cu plasarea acestora în rețeaua Intranet a instituției de învățământ;
 - se va iniția procesul de implementare a sistemelor de management al procesului de instruire, utilizându-se în acest sens softuri specializate cu acces gratuit (ex.: MOODLE);
 - se vor experimenta la nivel de fază-pilot metodele de înregistrare electronică a performanțelor studenților;
 - se vor organiza seminare și ateliere de lucru de promovare și diseminare a bunelor practici de utilizare a sistemelor de management al procesului de instruire atestate în cadrul instituției.

Scala de notare din Republica Moldova

Rezultatele evaluării activității de învățare a studenților se apreciază cu note de la 10 la 1. Nota finală rezultă din suma ponderată a notelor de la evaluările formative (curente) și examinarea sumativă (finală). Notele de la “5 ”până la “10”, obținute în rezultatul evaluării unității de curs/modulului, permit obținerea creditelor alocate acestora, conform Planului de învățământ.

Nota 10 sau „**excelent**” (**echivalent ECTS – A**) este acordată pentru demonstrarea profundă și remarcabilă a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, creativitate și aptitudini în aplicarea competențelor dobândite, lucrul independent considerabil și cunoaștere versată a literaturii din domeniul respectiv. Studentul a însușit 91 – 100% din materialul inclus în curriculum/programa analitică a unității de cursul/modulului.

Nota 9 sau „**foarte bine**” (**echivalent ECTS – B**) este acordată pentru o demonstrare foarte bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități foarte bune în aplicarea competențelor dobândite cu câteva erori neesențiale/neesențiale. Studentul a însușit 81 – 90% din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unității de curs/modulului.

Nota 8 sau „**bine**” (**echivalent ECTS – C**) este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități bune în aplicarea finalităților de studiu cu o anumită lipsă de încredere și imprecizie ce țin de profunzimea și detaliile cursului/modulului, dar pe care studentul poate să le corecteze prin răspunsuri la întrebări suplimentare. Studentul a însușit 71 – 80% din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unității de cursul/modulului.

Notele 6 și 7 sau „**satisfăcător**” (**echivalent ECTS – D**) sunt acordate pentru demonstrarea competențelor de bază dezvoltate de unitatea de curs/modul și abilitatea de aplicare a acestora în situații tipice. Răspunsul studentului este lipsit de încredere și se constată lacune considerabile în cunoașterea unității de curs/modulului. Studentul a însușit 61 – 65% și respectiv 66 – 70% din material.

Nota 5 sau „slab” (echivalent ECTS - E) este acordată pentru demonstrarea competențelor minime din domeniul unității de curs/modulului, punerea în aplicare a cărora întâmpină numeroase dificultăți. Studentul a însușit 51 – 60% din material.

Notele 3 și 4 (echivalent ECTS – FX) sunt acordate în momentul în care studentul eșuează în demonstrarea competențelor minime și pentru a promova unitatea de curs se cere lucru suplimentar. Studentul a însușit 31 – 40% și respectiv 41 – 50% din material.

Notele 1 și 2 sau „nesatisfăcător” (echivalent ECTS – F) sunt acordate studentului care a copiat sau a demonstrat o cunoaștere minimă a materiei de 0 – 30%. În acest caz, pentru promovarea unității de curs studentului i se solicită încă foarte mult lucru.